

БРИГАДНИ ГЕНЕРАЛ ДЕЈАН ЈАНКОВИЋ, КОМАНДАНТ ЗАЈЕДНИЧКИХ СНАГА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И МУП-а

ОДГОВОРНИМ РАДОМ ДО БЕЗБЕДНИХ ГРАНИЦА

Сталном разменом података са службама безбедности Србије и добром координацијом задатака са свим државним институцијама укљученим у решавање мигрантске кризе, уз доследно поштовање међународних стандарда и прописа и поштовањем закона наше земље који дефинишу ту област, Заједничке снаге успеле су да у протеклом периоду обезбеде границе наше државе од већег прилива миграната, открију и правди приведу велики број њих који се баве кријумчарењем људи, те осигурају безбедност грађана и њихове имовине. Комбиновањем снага Војске и Полиције, њиховим правилним размештајем, избором тежишта и променом тактике ангажовања, обезбеђена је стална присутност органа обезбеђења на државној граници, који успешно спречавају илегалне преласке.

Ао почетка фебруара ове године Заједничке снаге откриле су више од 19.000 миграната и одвратиле 17.800 од илегалног преласка државне границе, а више од 1.200, углавном кријумчарених лица, откривено је у дубини територије Србије, те упућено у прихватне центре и центре за азил. Према речима команданта Заједничких снага бригадног генерала Дејана Јанковића, обезбеђене су довољне снаге за интервенцију у случају покушаја масовних илегалних прелазака државне границе, као и непрекидна контрола путног и железничког саобраћаја.

О Прошло је више од пола године од формирања Заједничких снага ВС и МУП-а због заштитне граница Републике Србије према републикама Бугарској, Македонији и Црној Гори од илегалних улазака миграната и активности кријумчара људи. Шта је све учињено у прошлом периоду и како сте задовољни стањем и ефикасношћу ангажовања снага?

– Сталном разменом података са службама безбедности Србије и добром координацијом задатака са свим државним органима укљученим у решавање мигрантске кризе, уз доследно поштовање међународних стандарда и прописа и поштовањем закона Србије који дефинишу ову област, Заједничке снаге успеле су да обезбеде границе наше државе од већег прилива миграната, открију и правди приведу велики број њих који се баве кријумчарењем људи, те осигурају безбедност грађана и њихове имовине. Комбиновањем снага Војске и Полиције, њиховим правилним размештајем, избором тежишта и променом тактике ангажовања, обезбеђена је стална присутност органа обезбеђења на државној граници, који успешно спречавају илегалне преласке.

О Србија није подигла ограде како би заштитила своје границе. Одлучила је да војницима и полицајцима повери задатак да превентивно делују и одврате мигранте од илегалних прелазака наше границе. Да ли је на тај начин могуће ефикасно обезбедити државну међу?

– Познато је да превентива увек даје боље резултате од било ког обли-

Организација Заједничких снага јосшављена је као здружено и мешовито ангажовање различитих специјалности из састава Војске и Полиције. Командир сваког органа у простору је војни старешина, а ангажовани су војници, припадници Граничне полиције, интервенционих и јединица Саобраћајне полиције, припадници Управе криминалистичке полиције и Жангармерије.

ка репресије. Закључено је да постојећи начин обезбеђења границе даје очекиване резултате на одвраћању миграната од уласка у Србију. Сматрамо да је начин на који се боримо с мигрантском кризом ефикасан, уз истовремено хумано поступање са људима, којима је помоћ неопходна. Обезбеђено је и перманентно праћење безбедносне ситуације, изазване мигрантском кризом у земљама на „Балканској рути“, због правовремених, потпуних и објективних процена, облика и начина угрожавања безбедности наше државе, како би Заједничке снаге на одговарајући начин могле да одговоре на сваки проблем.

О Од 22. јула до данас Заједничке снаге откриле су више од 19.000 миграната који су нелегално покушали да пређу државну границу. Од тог броја, њих више од 18.000 одустало је од њихове намере, а остали су превезени у прихватне центре широм Србије. Која је даља процедура са њима? Имате ли повратне информације о њиховом процесуирању?

– У случајевима откривања миграната у дубини територије, они се упућују до најближих полицијских станица, ради даљег поступања. После увођења у евиденције, уколико лица затраже азил, упућују се у прихватне центре или центре за азил у складу с могућностима пријема у односу на расположиве капацитете. Заједничке снаге проналазиле су повређене и промрзле мигранте, труднице, породиље, као и оболела и изнемогла лица. Било је и случа-

Први командант Заједничких снага био је генерал-мајор Желимир Глишовић, а други бригадни генерал Миле Јелић

јева да смо организовали потрагу како бисмо пронашли оне који су се удаљили од групе или које су кријумчари због оптерећености возила успут одбацили, као и малолетна лица без пратње родитеља или старијих. У таквим случајевима мигрантима је прво пружана неопходна медицинска помоћ, а затим су упућивани у најближе полицијске станице. После евидентирања у полицијским станицама мигранте преузима Комесаријат за избеглице и миграције, који их распоређује у прихватне центре и центре за азил. У центрима су им обезбеђени бесплатан смештај, исхрана, медицинска заштита и основни услови за живот према највишим међународним стандардима и конвенцијама.

Од 128 откривених кријумчара, њих 95 су држављани Србије, немају пребивалиште у зони операције и вишеструки су повратници у извршењу разних кривичних дела. Преостала 33 су странани држављани – 15 из Бугарске, 10 из Пакистана, Авганистана и Ирака и 10 један из Холандије, Молдавије и Аустрије.

О Којим се све ситуацијама сусрећују илегални преласци, с обзиром на то да се гранична линија проиђеже и преко непродуктивних предела? Да ли се штом проблему присићуја „без шаблона“, односно у складу са ситуацијом у даљој тренутку?

– Заједничке снаге размештене су у четири сектора и задатак извршавају комбинацијом тактике линијског и дубинског обезбеђења у редовном режиму. Линијско обезбеђење изводи се на граници, контролом граничне линије патролирањем, осматрањем, постављањем рејонских стражара, осматрачница и заседа, уз употребу савремених средстава за извиђање и осматрање дању и ноћу и у условима смањене видљивости. Број и величина органа за линијско обезбеђење одређује се на основу процене конфигурације терена и дефинисања могућих праваца кретања миграната. Конфигурација терена и конкретни метеоролошки услови дефинишу распоред обезбеђења.

Дневно се процењују објекти, рејони, правци и места ангажовања орга-

на обезбеђења граница, анализирају постигнути резултати, проучавају расположиве информације ради откривања нових праваца и места убацивања илегалних миграната, и на основу ажурираних процена и конкретних резултата планира се њихово ангажовање за наредни дан.

Дубинско обезбеђење организује се и реализује постављањем обезбеђења на местима могућих спајања правца кретања миграната, како би се спречило њихово кријумчарење у дубину територије Србије. У складу с проценом, заједно с територијално надлежним полицијским управама, формиран су заједнички тимови за контролу путних и железничких правца. Контрола се врши непрекидно и прилагођава новим подацима.

Q *Како оцењујете досадашње планирање, организацију и реализацију послова обезбеђења границе и заштити наше међе од илегалних улазака и кријумчарења људи, имајући у виду да је то једна од најзначајнијих војно-полицијских операција у последње време?*

– Формирањем Заједничких снага први пут је у пуном формату примењен члан 39. Закона о одбрани, чиме су створени услови за заједничко ангажовање Војске и МУП-а на извршењу овог задатка. Прво је формирана Команда Заједничких снага, која је израдила План њиховог ангажовања. Циљ је био изаћи на границу, сагледати и установити тренутно стање, а после, у складу с правцима кретања миграната, подешавати и мењати почетно ангажовање. Све планиране обавезе и задаци произашле из одлуке Владе о образовању и ангажовању Заједничких снага благовремено су организоване и реализоване.

Q *Којим техничким средствима тренутно располажемо при обезбеђењу границе? Има ли најава да ће се предузети мере на побољшању тих средстава, уколико за тим постоји потреба?*

– За откривање илегалних прелазака државне границе у ноћним и условима ограничене видљивости користимо савремена оптоелектронска средства као што су термовизијске камере, ИЦ камере, двогледи, монокулари... Тренутно нема довољно тих уређаја, али се њихов недостатак превазилази већим бројем ангажованих снага у про-

стору и сталним променама места ангажовања. Повећањем броја савремених оптоелектронских средстава повећала би се и ефикасност ангажовања Заједничких снага на обезбеђењу државне границе, уз смањење броја ангажованог људства у ноћним и условима смањене видљивости. Поступак набавке оптоелектронских средстава у складу с Планом набавки и опремања Војске Србије у 2017. већ је започет и очекујемо да ће нам на располагању бити крајем марта или почетком априла ове године.

Q *Зона операције сиречавања илегалног прелажења граница према републикама Бугарској, Македонији и Црној Гори је велика. На који начин је решено логистичко обезбеђење људи и да ли су војницима и полицајцима који раде на тим пословима створени неопходни услови како би на најквалитетнији начин извршавали поверене задатке? Како најбоље повећати активност расположивих снага и ресурса, уважавајући чињеницу рационализације трошкова и финансијског момента у нашој земљи?*

– Логистичка подршка Заједничких снага организована је према територијалној надлежности мирнодопских логистичких капацитета Копнене војске, Команде за обуку и цивилних предузећа с којима МУП има оквирне споразуме. Узимајући у обзир велики број издвојених састава удаљених од постојећих капацитета логистике, формирана су мешовита логистичка одељења – станице за реализацију логистичке подршке јединица у зонама ангажовања – како би капацитете логистике приближили до крајњих корисника, при че-

му је тежиште на осамостаљивању мањих састава. Војска и Полиција снабдевање покретним стварима изводе централизовано, директном набавком резервних делова на тржишту и набавком услуга према уговорима с цивилним предузећима.

Правовременим планирањем, детаљним припремама ангажованих снага и средстава, добром координацијом и сарадњом органа и јединица логистике Војске Србије и МУП-а обезбеђена је непрекидна и потпуна логистичка подршка Заједничких снага. Додељена новчана средства искључиво се и крајње рестриктивно троше за набавку и регенерацију потребних резервних делова и набавку услуга оправке покретних ствари у цивилним предузећима само за средства која се непосредно користе на обезбеђењу границе.

Q *Који су резултати остварени у борби против кријумчара људи и каква је сарадња с осталим државним институцијама у предузимању мера према грађанима који се баве криминалним активностима?*

– Ангажовањем заједничких снага спречено је 115 покушаја кријумчарења људи, при чему је пронађено више од 1.100 миграната који су после процесуирања смештени у прихватне центре и центре за азил. У 79 покушаја кријумчарења откривени су извршиоци, на основу чега су овлашћена службена лица МУП-а против 128 поднела кривичне пријаве надлежним тужилаштвима и привремено одузела средства коришћена при извршењу кривичног дела. За кријумчарима у преосталих 36 спречених покушаја још се трага. Најчешће су коришћена путничка

или комби возила, док су у два случаја коришћена теретна возила и аутобуси. На основу података којима располажу Заједничке снаге, тренутно се кријумчарењем људи у тој зони операције бави више криминалних група, односно око 200 лица.

У сарадњи с полицијским управама и надлежним окружним јавним тужиоцем на територији, за 126 од 128 откривених кријумчара одређено је полицијско задржавање до 48 часова, а против два су поднете прекршајне пријаве, јер је реч о малолетним лицима. После истека мере полицијског задржавања основних јавних тужилаштва, мера притвора до 30 дана одређена је за 85 лица. Против 33 ухваћених у кријумчарењу поднета је кривична пријава у редовном поступку и они су пуштени да се бране са слободе. За осам лица окружни јавни тужиоци утврдили су да у њиховим радњама нема елемената кривичних дела за које се гони по службеној дужности. До сада је кривични поступак окончан за 16 лица, од којих је шест потписало Споразум о признању кривице, шесторици је изречена казна затвора до једне године, а четворица су ослобођена због недостатка доказа.

С обзиром на то да сарађујеш и са припадницима оружаних снага и полиције суседних држава, да ли је могућ, и на који начин, је-

динствен и принципјелан приступ мигрантском проблему држава у региону и Европске уније? Постоји ли сарадња у размени обавештајних података?

– Заједничке снаге Војске и Полиције немају развијене капацитете за директну сарадњу са припадницима оружаних снага и полиције суседних држава, јер се то реализује на нивоу министарства одбране и унутрашњих послова. Размена обавештајних података одвија се преко сарадње служба безбедности Србије са службама безбедности из региона и Европске уније. Гранична полиција МУП-а има најинтензивнију сарадњу реализацијом локалних и регионалних састанака и директном телефонском комуникацијом. На основу споразума који су потписани између Управе граничне полиције и граничних полиција земаља Европске уније, од 25. октобра на обезбеђењу државне границе према Бугарској ангажоване су и полицијске снаге из Словачке, Аустрије, Мађарске, Француске, Чешке и Словеније. Они задатке извршавају са припадницима наше граничне полиције према унапред одобреном плану Заједничких снага, који се према месту, времену и обиму ангажовања усклађује с Планом ангажовања Заједничких снага.

Према Вашем мишљењу, каква је тренутна безбедносна ситуаци-

ја у нашој земљи, имајући у виду све актуелне безбедносне изазове и податке да је у прихваћеним центрима смештен знатан број војноспособних лица с искуством из ратних подручја?

– Велики прилив миграната и мере које државе у окружењу предузимају на затварању граница и контроли улаза миграната условиле су продужени боравак миграната у нашој земљи. Такво стање је понекад доводило до пораста тензија и одређених инцидентних ситуација између миграната и грађана, за сада без тежих последица. Велики број миграната био је у додиру с ратним активностима на територији с које долазе. Постоје одређена сазнања да су неки били и учесници сукоба на просторима Сирије, Ирака и Авганистана, о чему говоре њихове одбачене фотографије приликом наиласка припадника Заједничких снага. До сада ни су регистроване њихове намере и планови да непосредно угрозе наше снаге, јер им је циљ што бржи транзит кроз нашу земљу. Заједничке снаге имају припремљене планове ангажовања у случају ескалације мигрантске кризе и масовнијег наиласка миграната из правца суседних земаља и оспособљене су и спремне да одговоре на изазове које носи мигрантска криза. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Снимила Тијана ГУБЕРИНИЋ

